

20.04.2022

Novela sociálneho poistenia prináša pre ľudí modernizáciu a stabilitu

Od dnes platí novela zákona o sociálnom poistení, ktorá prináša dôležité zmeny týkajúce sa ochrannej lehoty pre tehotné ženy, ktorá bola predĺžená na 6 mesiacov, zavádza elektronickú PNku, upravila úhradu a vyplácanie niektorých dávok a zosúladiť československé dôchodky. Novela zákona o sociálnom poistení (z.č. 125/2022 Z.z.) bola dnes publikovaná v Zbierke zákonov SR.

Predlžujeme ochrannú lehotu pre tehotné ženy

Zákon o sociálnom poistení mení dĺžku ochrannej lehoty pre tehotné ženy. Kým doteraz bola platná podmienka, že žena musela otehotnieť ešte počas pracovného pomeru, tak od 1. júna 2022 sa bude na ženu, ktorá otehotnie do 6 mesiacov od zániku pracovného pomeru vzťahovať nová úprava ochrannej lehoty, ktorá je nastavená tak, aby žene, ktorá otehotnie v spomínanom období 180 dní po zániku nemocenského poistenia, začala plynúť 8 mesačná ochranná lehota, a to od začiatku 40. týždňa pred očakávaným dňom pôrodu prvýkrát určeným lekárom. Cieľom úpravy je garantovať istotu napr. materského, alebo tehotenského pre ženu, ktorá stratila prácu a tým aj nemocenské poistenie.

Zavádzame elektronickú PN

Jednou z najočakávanejších zmien je elektronická PN, ktorá významne zníži administratívne zaťaženie lekárov, ale aj pacientov. Národné centrum zdravotníckych informácií automaticky zabezpečí prenos údajov o PN od ošetrojúceho lekára do informačného systému Sociálnej poisťovne a v prípade, ak ide o zamestnanca bude tento údaj o PN automaticky zaslaný aj zamestnávateľovi.

Pre uľahčenie prechodného obdobia bude v platnosti duálny systém potvrdzovania o PN, v tomto systéme bude súčasne platiť papierová a elektronická forma PN. Všeobecný lekár bude môcť vystavovať elektronické alebo papierové potvrdenia o PN až do 31. mája 2023. Od roku 2024 na tento systém nabehnú nielen všeobecní lekári, ale i špecialisti, čo bude taktiež predstavovať významný plus pre pacienta, nakoľko už nebude potrebné od špecialistu ísť po potvrdenie dočasnej pracovnej neschopnosti k všeobecnému lekárovi.

Elektronická PN od júna tohto roku, týmto spôsobom odbremení približne 2 205 283 žiadateľov, ktorých eviduje Sociálna poisťovňa za rok 2021.

Zmeny pri úhrade a vyplácaní dávok

Novela sociálneho poistenia upravuje aj obdobia, ktoré sa hodnotia na vznik nároku na materské, dôchodkové dávky a dávku v nezamestnanosti. Po novom sa už nebudú zamestnancovi započítavať obdobia, v ktorých nemal vymeriavací základ. Pri posúdení nároku na dávku bude rozhodujúci reálny príjem, a teda to, či takýto zamestnanec má vymeriavací základ z ktorého sa platilo poistné.

Súčasťou úpravy sú aj zmeny poukazovania (vyplácania) dávok. Krátkodobé dávky sociálneho poistenia (nemocenské dávky, krátkodobé úrazové dávky, dávku garančného poistenia a dávku v nezamestnanosti) bude možné vyplácať aj na iný účet v banke, alebo v pobočke zahraničnej banky ako je účet prijímateľa, alebo jeho manžela/manželky. Každý žiadateľ si tak bude môcť určiť ľubovoľný účet a jednoducho ho zapísať do žiadosti, pričom nebude potrebný súhlas majiteľa takéhoto účtu.

Zosúladienie československých dôchodkov

Zmena sa týka poistencov, ktorí získali pred 1. januárom 1993 tzv. československé obdobie dôchodkového poistenia, za ktoré mali získať dôchodok z Českej republiky. V praxi však vznikali prípady, kedy nárok na dôchodok takémuto poistencovi v Českej republike nevznikol (vzhľadom na prísnejšie podmienky nároku ako v Slovenskej republike). Takýto poistenc sa teda dostával iba čiastkový dôchodok od Slovenskej republiky. Na základe novej právnej úpravy sa až do vzniku nároku na dôchodok z Českej republiky bude výška dôchodku zo Slovenskej republiky vypočítavať aj z československého obdobia dôchodkového poistenia, za ktoré by inak vznikol nárok na dôchodok z Českej republiky.

Právna úprava sa bude týkať poberateľov starobných, predčasných starobných aj invalidných dôchodkov.